Kosovo Judicial Institute
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/204

BILTEN KIP
Januar 2006

Ovaj bilten je objavljen radi potpunijeg upoznavanja sudstva sa aktivnostima KIP.Ova publikacija je podeljena sudijama i tužiocima na Kosovu.Mesečni bilten KIP,sadrži članke pripadnika KIP koji su od interesa i tiču se sudija i tužioca koji rade na Kosovu.

KOSOVSKI INSTITUT ZA PRAVOSUDJE

ODMERAVANJE KAZNE- Opsta pravila za odmeravanje kazne Clan 64. PKZ Kosova

SALIH MEKAJ, Sudija Okruznog Suda u Peci

Odmeravanje kazne izvrsiocu krivicnog dela koji je krivicno odgovoran, krajni je i glavni cilj krivicnog postupka.Krivicni postupak pocinje utvrdjivanjem cinjenica koje se odnose na izvrsenju krivicnog dela, utvrdjivanju krivicne odgovornosti ucinioca krivicnog dela i na kraju izricanje krivicne sankcije.

Krivicni Zakon Kosova u III-em poglavlju u pojedinim odredbama pocev od clana 64. pa sve do clana 73. utvrdio opsta pravila za odmeravanje, ublazavanje ili poostravanje kazne, takodje utvrdio granice ublazavanja ili poostravanja kazne Zakonom utvrdjenih granica. Ovim odredbama predvidjeni su uslovi za izricanje kazne za izvrseno krivicno delo u sticaju.U ovom slucaju, govoricemo samo o onim pravilima koja vaze na odmeravanju kazne shodno clanu 64. PKZ Kosova.

Na pocetku valja istaci formulaciju i smisao ovog zakonskog teksta ove odredbe koja inace nije jasna u pogledu svrhe ove zakonske odredbe, tu se navodi da sud odredjuje kaznu za izvrseno krivicno delo, sto ne stoji, jer vrstu i visinu kazne za svako krivicno delo odredjuje zakonodavac, imajuci pri tome u obzir opstedrustvenu opasnost krivicnog dela, dok sud odredjuje visinu kazne izvrsiocu za dato krivicno delo. Iz ovoga proizilazi da funkcija suda je odredjivanje kazne izvrsiocu zadato krivicnog dela u okviru odredjenih granica koje su zakonom predvidjene za dato krivicno delo.

U stavu 1. clana 64. PKZ Kosova utvrdjena su opsta pravila za odmeravanje kazne od strane suda, a u stavu 2. i 3. predvidjeni su posebni uslovi za odmeravanje kazne povratnicima i izricanju novcane kazne.

Odredjivanje opstih uslova za odmeravanje kazne shodno stavu 1. clana 64. PKZ Kosova ima za cilj da tacno utvrdi uslove i okolnosti koje Sud mora da ima u vidu prilikom

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

odmeravanja kazne, sve radi ispostovanja principa “nulla poena lege” kako bi se omogucila individualizacija kazne na osnovu okolnosti koje odgovaraju konkretnom slucaju i licnocui izvrsioca krivicnog dela a radi izbegavanja i neomogucavanja pristrasnosti sudova prilikom odmeravanja kazne.Ova odredba obavezuje sud da visinu kazne odredi u okviru granica predvidjenih zakonom imajuci u vidu svrhu kaznjavanja i sve ostale okolnosti koje uticu na ublazavanje ili poostravanje kazne (olaksavajuce i otezavajuce okolnosti).

Prilikom odlucivanja o visini kazne prema izvrsiocu krivicnog dela, sud mora da ima u vidu ova tri faktora.

Odmeravanje kazne u okviru granica predvidjenih zakonom, ne predstavlja uvek apsolutno pravilo jer je Sud ovlascen da izuzme ovo prvilo na taj nacin sto ce izreci blazu ili stroziju kaznu predvidjenu zakonom za izvrseno krivicno delo, ukoliko su ispunjeni uslovi predvidjeni clanom 66. i 68. st. 2. PKZ Kosova radi ublazavanja kazne, ili clan 70. PKZ Kosova za poostravanje kazne preko zakonskog maksimuma.

Oba ova slucaja ne odnose se na principu zakonitosti prilikom odmeravanja kazne, sto znaci da sud nije obavezan da se pridrzava minimalnih i maksimalnih granica za odmeravanje kazne za dato krivicno delo, imajuci u vidu navedene zakonske odredbe , kojom prilikom uvek mora da se utvrde okolnosti u vezi konkretnog slucaja, sud moze da odstupa od odmeravanja kazne van okvira utvrdjenog zakonom.

Svrha kaznjavanja kao jedana od tri osnovna kriterijuma za odmeravanje kazne predvidjena je u clanu 34. PKZ Kosova i to kao mera na suzbijanju izvrsavanja krivicnih dela i rehabilitacija izvrsioca krivicnih dela, istovremeno kao jedna od mera suzbijanja a koja ima za cilj sprecavanje izvrsenja krivicnih dela .Sud prilikom odmeravanja kazne za dato krivicno delo uvek ima u vidu smanjivanje ili iskorenjenje kriminaliteta na zastiti drustvenih vrednosti.

Na kraju ocena okolnosti koje uticu na ublazavanju ili poostravanju kazne kao jedan od glavnih kriterijuma za odmeravanje i individualizaciju kazne sudu predstavlja jedan od bitnih problema prilikom odlucivanja u krivicnim predmetima.Ovo iz razloga jer Krivicnim Zakonom Kosova na uopsten nacin odredjene su okolnosti koje Sud treba da ima u obzir prilikom odmeravanja kazne, bez da iste odvaja na olaksavajuce i otezavajuce okolnosti.

U clanu 64. st.1. PKZ Kosova stoji, Sud prilikom odlucivanja o visini kazne, mora da ima u vidu okolnosti koje uticu na ublazavanju ili poostravanju kazne, a izricito na : 1.stepen krivicne odgovornosti okrivljenog;2. motiv izvrsenja krivicnog dela;3.opstedrustvena opasnost i ostecenje zasticenih dobara;4. okolnosti pod kojima je izvrseno krivicno delo;5.ranije ponasanje okrivljenog; 6. priznavanje krivice; 7.licne okolnosti izvrsioca krivicnog dela i njegovo ponasanje nakon izvrsenog krivicnog dela.

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Iz ove odredbe proizilazi obaveza da sud mora da utvrdi sve okolnosti koje mogu posluziti kao olaksavajuce ili otezavajuce okolnosti.Ocenivanje samo od nekih pojedinih okolnosti ne mogu da posluze kao osnov za pravilno odmeravanje kazne.Cinjenice koje sluze kao osnov za utvrdjivanje postojanja ili nepostojanja gore navedenih okolnosti, predstavljau odlucujuce cinjenice koje treba utvrditi tokom dokaznog postupka na isti nacin kao i ostale cinjenice koje se odnose na utvrdjivanju postojanja krivicnog dela izvrsioca, zatim i utvrdjivanje postojanja krivicne odgovornosti. Pogresno utvrdjivanje ovih cinjenica kao i nepotpuno utvrdjeno cinjenicno stanje, imaju za posledicu ukidanje prvostepene presude, naravno ako se presuda cobija iz ovih razloga. Radi ilustracije valja pomenuti presudu Okruznog Suda u Peci K.br. 21/03 od 16.05.2003. sud pored ostalih okolnosti, kao olaksavajucu okolnost ocenio “ogranicene sposobnosti okrivljenog za racionalno i opravdano pracenje postupka”.Ovu okolnost Sud nije utvrdio nijednim dokazom, takav zakljucak je rezultat slobodnog ubedjenja Suda kojeg je stekao tokom glavnog pretresaVrhovni Sud Kosovo, resavajuci po zalbi, Resenjem KZ.br. 272/03 od 17.12.2003 . pravilno je postupio kada je ukidao navedenu presudu na taj nacin sto je prvostepeni sud uputio , da za utvrdjivanje ove cinjenice prethodno mora da obezbedi nalaz i misljenje nadleznog vestaka neuropsihijatra.

U vezi ovoga i ostalih problema sa kojim se Sud suocava u svom radu prilikom ocenjivanja okolnosti radi odmeraanja kazne, u ovom izlaganju tretiracemo ponaosob sve okolnosti koje zakonodavac predivedo kao obavezajuce za sud, stim sto cu napomenuti i pojedine slucajeve iz prakse sa kojima se sud suocava prilikom donosenja presuda u nasem regionu gde sam ja imao prilike da to uocim.

Nedostatak zakonske opredeljenosti u pogledu utvrdjivanja cinjenica, koje su olaksavajuce i koje su otezavajuce okolnosti, u vecini slucajeva u radu suda dolazi dopoteskoca u odlucivanju , ako se gleda njihova primena u praksi, moze da se zakljuci da koje od ovih okolnosti su olaksavajuce ili otezavajuce, imajuci u vidu okolnosti pod kojima je izvrseno krivicno delo.

Primera radi , Presudom K.br. 70/2004 Opstinskog Suda u Decane od 20.12.2004.Sud je uzeo u obzir sve olaksavajuce i otezavajuce okolnosti. Otezavajuce okolnosti Sud nije nasao, dok kao olaksavajuce okolnosti uzeto je ranije vladanje okrivljenog, njegovo imovno i porodicno stanje, godine starosti kao i njegovo ponasanje tokom glavnog pretresa. Na osnovu ovih olaksavajucih i otezavajucih okolnosti, Sud je okrivljenog kaznio kaznom zatvora u trajanju od 10. meseci koju je uslovio za 1. godinu.

U jednoj drugoj Presudi Opstinskog Suda u Djakovici, K.br.225/03 prilikom odmeravanja kazne, sud je imao u vidu sve okolnosti, pa je kao olaksavajuce okolnosti nasao, da okrivljeni ranije nije bio osudjivan, njegovo imovno stanje, da je hranilac porodice kao i njegovo korektno ponasanje tokom celog glavnog pretresa.

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

Jedan drugi slucaj kod Opstinskog Suda u Klini, Presudom K.br. 70/05 sud prilikom odmeravanja kazne uzeo u obzir okolnosti predvidjene u clanu 41. KZJ, pa je kao olaksavajuce okolnosti nasao da je okrivljeni srednjeg imovnog stanja, kao i njegovo ranije ponasanje, dok kao otezavajuce okolnosti nasao drustvenu opasnost i tezinu izvrsenoog krivicnog dela kao i nastaale posledice .

Na osnovu navedenih primera, koji inace nisu jedini, moze da se zakljuci da Sud u vecini slucajeva nakon sprovodjenja dokaznog postupka gde se utvrdjuju cinjenice koje se odnose na postojanje krivicnog dela i krivicne odgovornosti izvrsioca ,olako prelaze preko ovih okolnosti bez pravilne procene, koje inace uticu na odmeravanje kazne u smislu clana 64. st. 1. PKZ Kosovo

1. Stepen krivicne odgovornosti.

Kada je rec o utvrdjivanju stepena krivicne odgovornosti kao okolnost koja moze da utice na visinu kazne, bilo da je olaksavajuca ili otezavajuca okolnost, Sud mora posebno da ima u vidu ovu okolnost, obzirom da krivicna sankcija moze da se izrice samo izvrsiocu krivicnog dela koji je delo izvrsio sa umisljajem ili iz nepaznje.Znaci stepen krivicne odgovorsnosti izvrsioca za odredjeno krivicno delo jeste jedan od bitnih elemenata prilikom odmeravanja kazne.

Ukoliko ne postoji bilo kakav zakonski osnov, koji iskljucuje krivicnu odgovornost, ili koji omogucava izricanje blaze kazne od one koja Zakonom predvidjena, sud je ovlascen da nakon sto je oceni stepen krivicne odgovornosti optuzenom izrice blazu ili ostriju kaznu.

Da bi razjasnili, kako treba da se pravilno oceni stepen krivicne odgovornosti optuzenog, navescemo jedan primer Okruznog Suda u Peci gde je Presudom K.br. 277/04 sud ocenio okolnosti koje uticu na odmeravanje kazne i stepen krivicne odgovornosti na sledeci nacin: “na osnovu nalaza i misljenja vestaza, konstatovano je da optuzeni u vreme izvrsenja krivicnog dela bio u stanju da svati znacaj i opasnost svojih postupaka, ali mogucnost svatanja svojih postupaka bila ogranicena usted njegove psihicke strukture ali ne u osetljivoj meri. Ovakva ocena suda u vezi ove okolnosti data je kao rezultat strucnog vestacenja koje se odnosi na psihijatrijsku i psiholosku sposobnost optuzenog, kojom prilikom sud je naso da isti pripada grupi srednje intelektualnih sposobnosti, sa ogranicenim poremecajema licnosti pracene sa psihopatoloske prirode. Sud je pravilno postupao kada je ovu okolnost na ovaj nacin utvrdio, stoga ova okolnost ne iskljucuje krivicnu odgovornost optuzenog, ne umanjuje njegovu odgovornost, ali ista svakako treba da se ima u vidu prilikom odmeravanja kazne kao olaksavajuca okolnost.

Stepen krivicne odgovornosti izvrsioca karivicnog dela moze da se smatra kao okolnost radi odmeravanja kazne i u pogledu krivice.Sud prilikom utvrdjivanja krivice, uvek mora da ima u vidu da li je delo izvrseno sa umisljajem ili iz nepaznje, zatim da li je neposredan ili eventualni umisljaj, a sto se tice nepaznje , dali je svesna ili nesvesna nepaznja.U okviru

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

ovakve forme umisljaja, moze da se stepenuje krivicna odgovornost zavisno od toga u kojoj je meri optuzeni pokazao odlucnost na ostvarivanju zeljenih posledica.U jednom krivicnom slucaju ,Okruzni Sud u Peci kao otezavajucu okolnost optuzenom uzeo cinjenicu da je isti nakon kojom prilikom ispalio 21.metaka iz automatskog oruzja, nakon sto je zrtva pala na zemlji, istoj je prisao pa je ispalio jos 4. metaka u glavi, zatim se popeo na vrh brda pored puta i nekoliko puta pucao u vis.Sud je ocenio ovu cinjenicu kao jaku odlucnost na postizanju zeljenih posledica , isti kasnije slavio postizanje svog zeljenog cilja i hladnokrvno se ponasao.

2. Motivi iz kojih je izvrseno krivicno delo

Motiv podstrekavanja izvrioca na izvrsenje krivicnog dela moze da se oceni kao otezavajuca ili olaksavajuca okolnost zavisno od konkretnog slucaja. Isti moze da se oceni kao olaksavajuca okolnost, ukoliko izvrsilac krivicnog dela kradje, isto izvrsio da bi obezbedio novac radi lecenja bolesng clana porodice, ali ukoliko ovo delo je izvrseno radi kupovine alkohola ili narkotika, ond motiv svakako mora da seoceni kao otezavajuca okolnost.Motivi mogu da budu raznovrsni, zakonodavac iste nije definisao, ali iste treba oceniti u pogledu etike.

3. Stepen opasnosti ili ostecenje zasticenog dobra

Ova cinjenica u stvari predstavlja stepen posledice kao rezultat izvrsenja krivicnog dela.Posledica predstavla konstituivni elemenat krivicnog dela, u nekim slucajevima ima karakter kvalifikatorne ili priviligovane cinjenice .Stoga u praksi cesce puta nailazimo na dileme da do koje mere posledice predstavljaju elemenat krivicnog dela, kada je kvalifikovani elemenat i kada je privilegovani elemnenat, i na kraju kada ovu okolnost treba oceniti prilikom odmeravanja kazne.Stepen opasnosti zasticenog dobra vise puta se pojavljuje kao apstraktna mogucnost. Ona treba da se utvrdi i konkretizuje da do koje mere je doslo do ostecenja zasticenog dobora. Kao primer moze da se navede krivicno delo Prevare iz clana 261. PKZ Kosova ciji je objekt zastite imovina drugih lica bez da je odredjena vrsta i visina zasticenog objekta, u stavu 2. ove odredbe navodi se da steta prelazi iznos od 1500€, onda ovo se uzima kao otezavajuca okolnost.Kod krivicnih dela neovlasceno posedovanje i drzanje vatrenog oruzja, gde je zasticeno doboro odredjeno na apstraktan nacin, stoga kada sud odlucuje o kazni, isti mora da ima uvidu olaksavajuce okolnosti da je optuzeni u svojoj kuci drzao samo jedno oruzje i 5. metaka koji su odvojeni od vatrenog oruzja, zatim istu cinjenicu valja ceniti kao otezavajucu okolnost, ako bi okrivljeni navedeno oruzje bilo napunjeno i drzao kod sebe prilikom konzumiranja alkohola u nekom lokalu.

4. Okolnosti pod kojima je izvrseno krivicno delo

Postoje niz okolnosti, stoga je nemoguce da se one konkretno definisu, stvar je slobodne procene suda u kojoj ce meri da oceni znacaj istih.Ove okolnosti mogu se pripisati

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

izvrsiocu krivicnog dela, stoga u ovom slucaju iste imaju karakter licnih osobina, npr. Uticaj na izvrsioca dela, doprinos zrtve, zatim nacin izvrsenja krivicnog dela, mesto izvrsenja, sredstva sa kojima je izvrseno delo, odnos izmedju izvrsioca krivicnog dela i zrtve i koriscenje odredjenih odnosa itd.Okolnosti iz ovog kompleksa, sud je obavezan da oceni one koje se odnose na konkretan slucaj i iste uzme kao osnov prilikom odmeravanja kazne. Ove okolnosti mogu da budu favorizovane pa i otezavajuce za izvrsioca krivicnog dela, za vise izvrsioce krivicnog dela za pojedine one mogu biti olaksavajuce a za pojedine izvrsioce otezavajuce, stoga sud mora da iste ponaosob oceni prilikom odmeravanja kazne. Npr. Ukoliko roditelj ucini krivicno delo neovlascena proizvodnja narkotika na taj nacin sto je obezbedio odredjenu kolicinu marihuane u nameri prodaje, u vezi cega je angazovao dete starije od 18. god. da bi postojao elemenat saucesnistva za roditelja predstavlja otezavajucu okolnost, dok za njegovo dete olaksavajucu okolnost, obzirom da se radi o zavisnoscu na relaciji dete roditelj, poverenje deteta na svog roditelja. U vezi ovih okolnosti postoje niz primera, takodje i veliki broj okolnosti pod koima je izvrseno krivicno delo, stoga nije tako lako za sudove da pravilno ocene ove okolnosti kako bi se postigla optimalna individualizacija kazne.

5. Ranije ponasanje izvrsioca

Ranije ponasanje izvrsioca moze da posluzi kao olaksavajuca i otezavajuca okolnost zavisno od karaktera izvrsioca krivicnog dela. Recimo ukoliko izvrsilac krivicnog dela Ugrozavanja saobracaja ranije imao ponasanja shodno drsustvenim normama i nijedan put nije dosao u sukob sa zakonom, stoga nedvosimisleno i svrha kaznjavanja moze da se postigne nekom blazom kaznom.Ali, ukoliko isto lice izvrsi isto krivicno delo, ali u proslosti isti je ucinio nekoliko sobracajnih prekrsaja, da je vozio u pripitom stanju itd.sto ukazuje na jedno njegovo konfliktno ponasanje, stoga njegovo ranije ponasanje valja oceniti kao otezavajucu okolnost.

U ovakvim slucajevima obavezno mora da se vodi racuna o nacinu izvrsenja krivicnog dela od strane izvrsioca recidiviste, okolnost koja mora da se oceni kao otezavajujca.

6. Priznavanje krivice

Cinjenica da je okrivljeni priznao krivicu, ista uvek predstavlja olaksavajucu okolnost.
Nepriznavanje krivice nemoze da posluzi kao osnov za izricanje strozije mere.Krivicni Zakon Kosova predvideo je ovu okolnost kao izmenu krivicnog zakonodavstva i prilagodjavanju krivicnog zakonodavstva sa standardima na zastitu ljudskih prava, stoga Krivicni Zakon Kosova predvideo poseban krivicni postupak za izvrsioce krivcnih dela koji u odredjenim fazama postupka priznaju krivicu za krivicno delo za koje se optuzuju.

U clanu 315 Zakona o Krivicnom Postupku Kosova, predvidjeni su uslovi za priznavanje krivice, stoga svako priznavanje krivice ne moze da se uzme kao olaksavajuca okolnost za optuzenog.Ako je priznavanje krivice ucinjeno u saglasnosti sa odredbama ovog zakona,

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

onda to pretstavlja pocetak procesa resocializacije izvrsioca krivicnog dela koje uvek predstavlja privilegovani efekat za optuzenog.U ovom kontekstu sud mora da vodi racuna da li je okrivljeni priznao krivicu shodno odredaba ovog zakona, ukoliko nije onda sud pristupa utvrdjivanju pojedinih cinjenica radi dokazivanja krivicne odgovornosti, stoga priznavanje krivice na ovakav deklarativn nacin nemoze da se smatra kao olaksavajuca okolnost.

Na kraju prilikom odmeravanja kazne od znacaja je, u kojoj fazi postupka doslo je do priznavanja krivice. Ukoliko je to ucinjeno prilikom saslusanja u policiji, ili tokom celog vremena isto nije priznato, a priznato je na glavnom pretresu shodno clanu 358 . PZKPK. Svakako priznavanje krivice od trenutka izvrsenja krivicnog dela mora da se oceni kao olaksavajuca okolnost i razlikuje od priznavanja krivice na glavnom pretresu.

7. Licne prilike izvrsioca

Licne prilike izvrsioca krivicnog dela takodje mogu biti olaksavajuce ili otezavajuce, u okviru toga treba razumeti porodicne , socijalne i zdrastvene prilike, zatim godine starosti, stepen obrazovanja itd.Radi ilustracije navescemo primer kada stepen obrazovanja moze da predstavlja olaksavajucu ili otezavajucu okolnost, zavisno od licnih prilika izvrsioca dela. Kod krivicnog dela falsifikovanje vozacke dozvole od strane neobrazovanog lica i lica koji je zavrsio pravni fakultet, za neobrazovano lice treba oceniti olakavajucu okolnost i suprotno.

8. Ponasanje izvrsioca nakon izvrsenog krivicnog dela

Takodje ponasanje nakon izvrsenog krivicnog dela predstavlja jednu znacajnu cinjenicu prilikom odmeravanja kazne. Ova okolnost moze da bude olaksavajuca ukoliko npr. Izvrsilac krivicnog dela telesna povreda, nakon izvrsenog dela, zrtvi pruza pomoc i istog odvede u bolnicu, zatim ukoliko zrtvi trazi izvinjenje, ukoliko nadoknadi stetu, dok kao otezavajuca okolnost moze da bude ukoliko npr. Izvrsilac krivicnog dela silovanje iz clana 193 KZ Kosova, zrtvi uzme odecu i istu ostavi nagu sve u nameri ponizavanja licnosti zrtve.

Odmeravanje kazne za recidiviste

Prilikom odmeravanja kazne za izvrsioce drecidiviste, sud uvek mora da ima u vidu da li je izvrseno isto krivicno delo, ukoliko su isti motivi pod kojima je izvrsio i ovo krivicno delo , zatim vreme izvrsenja dela.

Kako je gore navedeno recidivzam predstavlja uvek otezavajucu okolnost, ali uvek treba odvojiti dali se radi o specijalnom krivicnom delu recidiviste, ili se radi o krivicnom delu druge vrste.Znaci identitet i motiv izvrsenja krivcnog dela uvek predstavljaju mogucnost da

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

se ova okolnost teze oceni u odnosu na drugo krivicno delo.Takodje i duze vreme koje je proteklo do izvrsenja novog krivcnog dela ide u prilog optuzenom.

Izracunavanje novcane kazne

Prilikom izracunavanja novcane kazne, sud osim predvidjenih okolnosti u st. 1. clana 64. KZ Kosova, moze da oceni i ostale okolnosti koje se odnose na imovno stanje izvrsioca krivicnog dela, sve radi toga da novcana kazna bude u funkciji svrhe kaznjavanja i materijalnih mogucnosti izvrsioca krivicnog dela.

***Ovaj material je bio prezentiran na seminaru koji je odrzan u Novembru 2005.**

Projekat aktivnosti - Januar 2006

Radionica o građanskom pravu (Porodično pravo)

Dana 17 Januara 2006 KIP je održao radionicu o gore pomenutim temama za sudije koji se bave slučajevima iz građanskog prava. Imajući u vidu očekivane izmene u porodičnom pravu, cilj KIP je da olakša usklađivanje sudske prakse u slučajevima koji se odnose na razvod braka shodno zakonu koji se primenjuje na Kosovu kao I na pitanja koja se odnose na međunarodne bračne odnose. Istaknuti pravnici iz čitavog Kosova učestvovali su na ovom seminaru kao treneri i kao eksperti.Seminar je održan u prostorijama KIP-a u Prištini. Trideset i dva učesnika je prisustvovalo seminaru. Trideset učesnika bili su albanske nacionalnosti i samo dvoje srpske nacionalnosti.

Predstojeći događaji

Seminar o Sudskoj etici

Odnosi se na: sudije i tužioce iz Gnijlanske regije

KIP će nastaviti da organizuje treninge u svih pet regija Kosova koji će biti fokusirana na praktične aspekte sudske etike. Cilj treninga je da se malo dublje pogleda pozicija sudije kao samostalnog donosioca odluke ili kao donosioca odluke u veću. Seminar će istači odgovornosti sudija u odnosu na vladavinu prava I društveni poredak u kontekstu najnovijih amandmana etičkog kodeksa I profesionalnog ponašanja.

Planirani datum: 2 Februar 2006, Gnijlane

UvodniTrening za Porotnike

Odnosi se na: Porotnike

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

U Februaru 2006 KIP će sprovesti posebne program treninga za porotnike. Prvi jednodnevni seminar održaće se u Prištini.Sledeće sesije biće organizovane u svih pet regija na Kosovu. Program treninga daće jedan pregled o funkciji I odgovornostima porotnika u krivičnim I civilnim postupcima kao glavni etički aspect koji se odnosi na poziciju porotnika.
Planiran datum: 7 Februar 2006

Seminar: Borba protiv trgovine ljudskim bićima
Odnosi se na: sudije I tužioce koji rade na krivičnim slučajevima.
Cilj seminara je da ispita neke praktične aspekte o borbi protiv trgovine ljudima na Kosovu. Program ovog seminara biće fokusiran o razvoju I specifičnim karakteristikama o trgovini ljudima kao fenomenu, kao i na praktične aspekte istrage,međunarodne saradnje, I zaštita svedoka u ovakvim slučajevima.
Planiran datum: 10 Februar 2006

Seminar: Zakon o radnim odnosima
Odnosi se na: sudije koji rade na slučajevima iz radnog odnosa
Seminar će upoznati učesnike sa relevantnim diskusijama o najčešćem sion on the problemu koji se odnosi na rad i na radne odnose. Različiti aspekti o radu i civilnim zakonskim uslugama na Kosovu kao što su sporovi koji proizilaze iz radnih odnosa i odnosa zapošljavanja biće diskutovani. Posebna pažnja će se obratiti na aktivnosti unutrašnje prekomorske granice I njihovu sudsku praksu koja se odnosi na slučajeve zapošljavanja.
Planiran datum: 14 Februar, 2006

Seminar o Saradnji u prêt-pretresnom postupku
Odnosi se na: Sudije krivičnog prava,javne tužioce I službenike policije
U Februaru KIP će organizovati jedan seminar koji će se fokusirati na kompetencije različitih tela u toku pre-pretresnog postupka. Cilj ovog treninga je da započne zajedničku diskusiju između tužioca i sudske policije i njihov zajednički odnos, kako bi oni preduzeli neophodne instrukcije u poboljšanju njihove saradnje i usaglašavanju tačke gledišta u svetlu novih zakona I prakse koja se je koristila dosada. U toku ovog seminara posebna pažnja će se obratiti na ulogu suda u obogaćivanju odnosa,usklađivanju i poboljšanju saradnje između javnih tela u toku početnog stadijuma postupka, kao ključni akt kako bi imali ispravan tok sudskog krivičnog postupka.
Planiran datum: 17Februar, 2006

Radionica o građanskim pitanjima – Nadoknada štete
Shodno potrebama koji dolaze od strane sudija koji se bave slučajevima parničnog postupka, KIP je pripremio jedan seminar na tu temu.Opšte akcije koje se odnose na materijalnu i ne-materijalnu štetu kao izvor obligazije takođe će biti diskutovane. Ova I

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/205

druga pitanja koja se uglavnom odnose na visinu nadoknade štete,odgovornostima I vrstama predviđene su da budu predmet diskusije na ovom seminaru.
Planiran datum: 23 Februar, 2006

Seminar o PZPKK: Simulacija suđenja
Odnosi se na: Sudije I tužioce koji se bave krivičnim slučajevima
Simulacija suđenja pokazala se kao najefikasnija I najtraženija metoda treninga za sudije, održanog od strane KIP.Na zahtev sudija i tužilaca iz Prištinske regije, KIP je predvideo gore pomenutu sekciju kao simulaciju celokupnog postupka suđenja. Moderatori ove secije biće treneri KIP, Predsednik Okružnog suda I Okružni Javni Tužilac iz Prištinske regije.
Planiran Datum: 21 februar 2006

Radionica o PZPKK: Pritvor,pritvor mentalno obolelih lica
Odnosi se na : Sudije I tužioce koji se bave slučajevima iz krivičnog zakona.
Gorepomenuta tema izgleda da će biti izazov u praksi za sudije i tužioce Kosova. KIP je predvideo jedan seminar na tu temu kako bi odgovorio na pitanja sudijama Kosova koji se susreću sa višestrukim poteškoćama u primeni ovih zakona PZPKK prilikom pritvaranja pogotovu kada su u pitanju mentalno obolela lica. Jedan od najiskusnijih lokalnih trenera održaće predavanja I olakšati diskusiju. Seminar će se održati u prostorijama KIP u Prištini.
Planiran datum: 28 Februar 2006